

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ XIV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

8-9 жовтня 2009 року на базі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна під егідою Всеукраїнської асоціації економічної кібернетики відбулася XIV Всеукраїнська науково-методична конференція „Проблеми економічної кібернетики”.

У роботі конференції прийняли участь 142 особи з 38 ВНЗ України (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, Львівський національний університет імені Івана Франка, Донецький національний університет, Київський національний економічний університет, Київський національний технічний університет, Харківський національний економічний університет, Харківський національний технічний університет „ХПІ”, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Запорізький національний університет та інші), науково-дослідницьких установ НАН України (Інститут економіки і прогнозування, Інститут економіки промисловості, Науково-дослідницького центру індустріальних проблем розвитку), а також російські гості – представники Фінансової академії (Москва), Північно-західної академії державної служби (Санкт-Петербург), Санкт-Петербурзького державного університету економіки та фінансів.

Конференція відкрилася привітаннями віце-президента НАНУ академіка В.М. Гейця; віце-президента Всеукраїнської асоціації економічної кібернетики, голови підкомісії економічної кібернетики МНК Міносвіти і науки України, чл.-кор. НАНУ Ю.Г. Лисенка; декана економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, професора Л.І. Булаєнка; директора Науково-дослідницького центру індустріальних проблем розвитку, д.е.н., професора М.О. Кізіма; завідувача кафедри економічної кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.е.н., професора О.І. Черняка; завідувача кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д.е.н., професора Т.В. Меркулової. На пленарному засіданні, в роботі секцій та круглого столу прийняли участь провідні вчені та педагоги (34 доктори, 79 кандидатів наук) з більш ніж 20 міст України (Києва, Харкова, Львова, Донецька, Дніпропетровська, Запоріжжя, Одеси).

Під час роботи конференції відбулось засідання підкомісії економічної кібернетики МНК МОН України, працювали три секції: „Стратегічне управління, інформаційні технології та системи підтримки прийняття рішень” (керівники секції – д.е.н. В.Н. Андрієнко, д.е.н. Р.М. Лепа, секретар – к.т.н. О.В. Мілов), „Методологія моделювання, економічна динаміка та еконофізика” (керівники секції – д.е.н. К.Ф. Ковальчук, д.е.н. В.Н. Соловйов, секретар – к.е.н. К.Ю. Кононова), „Прикладні моделі економічних систем та процесів” (керівники секції – д.е.н.О.І. Черняк, д.е.н. В.Я. Заруба, секретар – к.е.н. Т.В. Біткова).

В секції „Стратегічне управління, інформаційні технології та системи підтримки прийняття рішень” було подано 43 доклади, зокрема: Андрієнко В.М., Пашенко Г.В. „Інформаційна система пільгового освітнього кредитування”, Апатова Н.В. „Модель інноваційного розвитку регіону”, Берсуцький А.Я. „Інформаційні технології управління ресурсним потенціалом підприємства”, Іванов М.М., Рекун І.І. „Інформаційні системи в управлінні економічним об’єктом”, Камінський А.Б., Соломка Я.В. „Дослідження інформаційної прозорості інститутів спільного інвестування”, Пушкар О.І., Сібілев К.С. „Моделі управління інформаційними ресурсами підприємства”. Результати роботи секції показали, що найбільш актуальними напрямками в цій сфері є: методологічні й прикладні аспекти моделювання процесу розвитку фінансово-промислових структур; оцінка впливу інформаційних технологій на результати діяльності підприємства; прикладні аспекти інтелектуальної підтримки в маркетингових дослідженнях; управління діяльністю ВНЗ на основі еволюційних моделей і інформаційних технологій.

В секції „Методологія моделювання, економічна динаміка та еконофізика” було подано 35 доклади, серед яких: Ковальчук К.Ф., Козенков Д.Е., Шапіро І.А. „Реляційна модель еластичності виробничих витрат підприємства”, Пігнастий О.М., Меркулова Т.В., Ходусов В.Д. „Ста-

тистичний метод побудови рівняння системної динаміки для технологічного процесу підприємства”, Мельник С.І., Тулузов І.Г. „Квантовий аналог формули Блека-Шоулса (ринок фінансових похідних як безперервне нечітке вимірювання)”, Сапцін В.М., Соловйов В.М. „Релятивістська квантова екофізика – нові парадигми моделювання соціально-економічних систем”, Якуб Є.С. „Система агентно-динамічного моделювання економіки «eco-dynamics»”. В результаті обговорення було виділено два напрямки застосування методів та інструментарію фізичних наук в економічних дослідженнях – використання методів релятивістської квантової фізики (для моделювання соціально-економічних процесів): статистичної теорії (для моделювання виробничо-технологічних систем).

В секції „Прикладні моделі економічних систем та процесів” було подано 56 докладів, а саме: Гамалій В.Ф., Загребя М.М. „Використання економетричної моделі для прогнозування кризового стану на підприємстві”, Заруба В.Я., Антоненко О.О. „Планування поточних обсягів виробництва машинобудівного підприємства в умовах невизначеності попиту”, Капустян В.О., Чепелев М.Г. „Дослідження поведінки моделі ринкової економіки за умови варіації керуючих параметрів”, Рогоза М.Є., Кузьменко О.К. „Модель оцінки потенціалу підприємства”, Румянцев М.В. „Дослідження впливу технологічної гнучкості обладнання на обробку деталей”, Черняк О.І. „Застосування байєсівських мереж в економіці”. Кількість та розмаїття матеріалів, що було представлено до розгляду на засіданні секції, свідчать про те, що сучасні наукові розробки із застосуванням кібернетичного підходу, економіко-математичних методів та моделей мають важливе практичне значення для вирішення реальних економічних проблем.

В рамках засідання підкомісії економічної кібернетики МНК Міносвіти і науки України відбувся круглий стіл на тему „Сучасна економіко-математична освіта та зміст підготовки економістів-кібернетиків”, на якому обговорювалися зміни, що необхідно внести до навчальних планів підготовки фахівців економічного напрямку та проект стандарту за напрямом підготовки 6.030502 – „Економічна кібернетика”.

За підсумками роботи учасниками конференції було прийнято резолюцію, у якій запропоновано:

- 1) активізувати організаційну роботу ВГО „Українська асоціація економічної кібернетики”;
- 2) організувати роботу по створенню та супроводжуванню сайту ВГО, на якому розміщувати інформацію про поточні події, пам’ятні дати, видання наукових та методичних праць, конференцій, тощо;
- 3) активізувати видання монографічної та навчально-методичної літератури, періодичних видань з напрямку економічної кібернетики, проводити роботу по їх розповсюдженню;
- 4) ВГО консолідувати і координувати наукову роботу в напрямках, що вже сформувалися у конкретних наукових школах; налагодити обмін інформацією через провідні фахові видання, зокрема міжнародний журнал „Економічна кібернетика”;
- 5) сприяти включенню до обов’язкової частини навчальних планів підготовки фахівців економічного напрямку дисциплін, пов’язаних з вивченням сучасних методів моделювання, інструментарію наукових досліджень та прикладного аналізу, які розробляються в межах спеціальності „Економічна кібернетика”;
- 6) прийняти за основу проект стандарту за напрямом підготовки 6.030502 – „Економічна кібернетика”; внести необхідні поправки з урахуванням пропозицій та зауважень, що виникли в учасників конференції під час обговорення проекту;
- 7) сприяти розвитку міжнародних наукових зв’язків, залученню міжнародних грантів на проведення досліджень та розробку нових навчальних програм; організації обміну спеціалістами між українськими та закордонними ВНЗ, створювати умови для участі українських фахівців з економічної кібернетики в міжнародному науковому співробітництві.